

TISKOVÁ ZPRÁVA

ThinkTank: Změňme náš přístup ke konopí, volají čeští odborníci. Prohibice konopí je z dlouhodobého hlediska společensky neudržitelná.

Brno, 13. 5. 2019 – Dle poslední Evropské zprávy o drogách za rok 2018 (zdroj: <http://www.emcdda.europa.eu/edr2018>) vypracované Evropským monitorovacím centrem pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) užilo konopí za poslední rok více než 24 milionů obyvatel Evropské unie ve věku 15 až 64 let, což představuje 7,2 % dospělé populace. Konopí tak představuje nejužívanější zakázanou látku v EU, která však kromě psychotropních vlastností nepochybně prokazuje i léčivé vlastnosti. O potřebě jeho detailního zkoumání, nejen z pohledu léčebných přínosů, rekreačního užívání, ale i jako alternativní zemědělské plodiny či doplňku stravy, se shodli účastníci diskuze u dalšího kulatého stolu ThinkTanku Racionální politiky závislostí, který probíhá 13. května v brněnském Impact HUBu.

V České republice se odhad celoživotní prevalence uživatelů konopí pohybuje okolo 26,6 % populace (2016). Srovnatelnou míru prevalence má např. Německo s 27,2 % populace (2015), Irsko 27,9 % (2015), Nizozemsko 25,2 % (2016) nebo Rakousko 23,6 % (2015). Jedná a se tedy o téma, které není okrajové a celosvětově poslední dva roky sledujeme trend a změny přístupu v právní regulaci, kdy v mnohých případech dochází ke zmírnění či úplnému odstranění jakéhokoliv trestu za pěstování a přechovávání konopí pro vlastní potřebu.

“V některých zemích se stalo konopí významnou komoditou a velké nadnárodní firmy do konopí investují miliardy dolarů. Proto je třeba i v ČR včas řešit moderní regulaci, ne se držet dosavadních nefunkčních a pro ČR příliš drahých řešení. Konopí si totiž dnes uživatelé často opatřují na černém trhu, případně si sami pěstují nelegálně sami doma,” říká Jindřich Vobořil, bývalý národní protidrogový koordinátor, expert na oblast závislostí a konzultant pro oblast tvorby protidrogových politik v ČR i zahraničí a dodává: *„Poslední studie Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti ukázala, že alespoň jednou ročně si konopí na černém trhu pro léčebné užití opatří téměř 800 tisíc lidí. Tito lidé nejsou zapojeni do navázané trestné činnosti, na rozdíl od problémových uživatelů např. alkoholu či pervitinu a heroinu. A jen dodám, že za 80 % násilných trestných činů pod vlivem psychotropních látek může zcela legální alkohol, na jehož reklamu narazí děti v televizi třeba mezi pohádkami v jedenáct hodin dopoledne.“*

„Regulaci konopí vnímám jako příležitost pro využití konopí k rozvoji bioekonomiky která stojí na lokální výrobě, obnovitelných zdrojích a přírodních surovinách. Zájem o pěstování konopí roste na celém světě a konopný průmysl v současné době prochází důležitou fází vytvoření standardů kvality, které umožní nejen nastavení potřebných regulací důležitých pro jeho globální rozvoj, ale potencionálně i vyřešení problému změny klimatu. Díky neochotě státu regulovat konopí nám ujíždí vlak v oblasti investic, které do konopí tečou po celém světě. Bohužel u nás ne až tak, jak by mohly,” říká Hana Gabrielová, členka petičního výboru za léčebné konopí, zakladatelka pacientského spolku KOPAC a majitelka firmy HEMPOINT.

Příklady ze zahraničí hovoří jasně

K prolomení zákazu držení konopí a jeho užívání již došlo například v devíti federálních státech Spojených států amerických, kde byla zlegalizováno pěstování, držení anebo užívání konopí pro vlastní potřebu a v některých došlo i k legalizaci obchodování s touto látkou. Za zmínku stojí stát Uruguay, kde zákony umožňují na základě registrace pěstovat 5 rostlin konopí v domácím prostředí a také pod přísným dohledem pěstovat a prodávat konopí v lékárnách. Po dvou letech účinnosti toho experimentu se více než 50 % odhadovaného nelegálního trhu dostalo pod legální a zdaněnou kontrolu, ceny na černém trhu výrazně klesly a tím se zmenšila atraktivita konopí pro organizované skupiny. Významným příkladem je také Kanada, která loni přijala komplexní právní úpravu pro zacházení s konopím, včetně obchodu s konopím, jeho zpracováním, dovozem, vývozem či prodejem včetně zavedení nových strategií prevence.

„Prohibice konopí je z dlouhodobého hlediska společensky neudržitelná a představuje z mého pohledu závažné porušování základních lidských práv. Represivní legislativa nedosahuje deklarovaných cílů a plýtvá prostředky státního rozpočtu zbytečným zatěžováním orgánů činných v trestním řízení,“ říká Robert Veverka, předseda spolku Legalizace.cz, člen Komise Rady hl. m. Prahy pro protidrogovou politiku.

Coffeeshopy a social kluby řešením?

Celosvětový trh s marihuanou měl v roce 2017 cenu v přepočtu více než 187 miliard korun. Podle výzkumu Energias Market Research (zdroj: <https://www.energiasmarketresearch.com/global-medical-marijuana-market-size/>) by v roce 2024 mohl dosáhnout hodnoty v přepočtu více než 631 miliard korun. Jedná se tedy o obrovské číslo, u kterého hraje černý trh zásadní ekonomickou roli.

Rizikovým faktorem černého trhu je ale zejména dostupnost jiných, více rizikových psychotropních látek, jako je například pervitin, které často prodává stejný dealer. To byl také jeden z důvodů, proč vznikl nizozemský experimentální systém tzv. coffeeshopů, který během několika desítek let své existence ukázal, že se podařilo oddělit užívání konopí od ostatních nelegálních drog, a vedl i k mnohem nižší prevalenci užívání této látky v populaci do 18 let než například v České republice.

„Legalizace konopí má několik úrovní. V České republice je legální pro lékařské užití již od roku 2013, ale v současnosti není tento způsob běžně využíván. Zejména kvůli tomu, že je konopí v lékárně drahé, takže se pacienti orientují na černý trh,“ říká Tomáš Vymazal, poslanec Poslanecké sněmovny PČR, který se zabývá legislativou upravující nakládání s konopím.

Ve španělské Barceloně naproti tomu místo coffeeshopů vytvořili síť 200 tzv. Canabis Social Clubů, v rámci kterých je možné regulovaně rekreačně užívat konopí. *„Kluby jsou neoznačené, můžete se do nich dostat jen na doporučení, platíte členský poplatek a nic víc. Uvnitř klubů se konopí regulovaně pěstuje i užívá na základě městské vyhlášky a Barceloně se podařilo tímto krokem snížit počet uživatelů, a navíc dostat dealery z ulic Barcelony,“* říká Jindřich Vobořil a dodává: *„V těchto měsících jednáme s vedením města Brna o tom, že bychom otevřeli debatu o takových zařízeních i zde. Padl také návrh, že by Společnost Podané ruce, kterou vedu, tato centra zřizovala jako substituční centra, která by částečně pracovala na principu zmíněných klubů.“*

Jak nám může pomoci Evropská unie

V poslední době jsou stále hlasitější debaty kolem potenciálu využívání technického konopí a také o tom, co je možné na úrovni EU udělat pro vytvoření podmínek k tomu, aby bylo konopí pro zemědělce atraktivnější než například řepka, a také aby Evropská komise na podnět Evropského parlamentu připravila nějaké minimální standardy. *„Konopí nabízí celou řadu využití a je škoda, že zemědělci jeho technickou variantu nepěstují ve větší míře. Stane se tak až tehdy, budou-li pro to v EU vytvořeny podmínky. Ideálně už v novém finančním období po roce 2020,“ říká Ondřej Krutílek, politik ODS, analytik legislativy EU mj. v oblasti zemědělské politiky, člen správní rady Institutu pro pravicovou politiku (IPPO).*

Národní protidrogová strategie – obecná, neměřitelná, bezpohlavní

V pondělí 13. 5. jde k projednání na Vládě dokument Národní protidrogová strategie na roky 2020 – 2029, který se podle odborníků vrací svým zněním o několik let zpátky. A tak jak v celosvětovém měřítku pozorujeme tendence přehodnocovat regulační přístup ke konopí, protože politika úplné kriminalizace konopí se ukazuje být neúčinná, česká strategie zůstává pouze ve velmi obecné rovině. *„Strategie mimo jiné vůbec nehovoří o prevenci a investicích do ní. Na rozdíl od ostatních oblastí, u prevence víme, že se ekonomicky vyplatí,“ říká Jindřich Vobořil a dodává: „Strategie je příliš obecným elaborátem vědeckého typu, který nemá nastavené jakékoli měřitelné cíle, které by šlo za 9 let vyhodnotit. Navíc neexistují další klíčové dokumenty, jako například studie cenotvorby, či návod, jak zajistit vymáhání stávajících zákonných úprav. O tom, že se strategie v detailu vůbec nezabývá dopady a vlastnostmi léčebného konopí ani nemluvě.“*

Kontakt pro média: Mgr. Klára Kazelle Laušová
+420 777 343 910
media@jindrichvoboril.cz